

Samen met anderen gaan

Het werk van Justitia et Pax laat zich niet gemakkelijk beschrijven en toetsen aan concrete resultaten die in een jaar behaald moeten worden.

De ene keer kunnen we slechts een bijdrage leveren aan een proces dat door anderen in gang is gezet. De andere keer kan Justitia et Pax een initiërende rol spelen, mensen bij elkaar brengen om een concreet doel te bereiken.

Daarbij zijn wij vaak afhankelijk van de capaciteit van onze partners, van politieke omstandigheden en van andere mensen en organisaties die zich inzetten voor hetzelfde doel: een rechtvaardige samenleving. Dan is de Ubuntu-uitspraak die ik onlangs hoorde, zo mooi van toepassing: *“Als je snel wilt lopen, moet je dat alleen doen, maar als je een grote afstand wilt afleggen, moet je met anderen gaan”*. Wij realiseren ons heel goed dat voor het bestrijden van onrecht, van mensenrechtenschendingen, honger en armoede, Justitia et Pax deel uitmaakt van een grote beweging.

Het is een geweldige stimulans om de mensen van die beweging te ontmoeten, om met hen samen te werken. Dat besefte ik nog eens terdege toen wij in november 2007 met honderden Justitia et Pax-werkers, bisschoppen, religieuzen en leken, in Rome bij elkaar waren voor de viering van de veertigste verjaardag van de encycliek *Populorum Progressio*. Tijdens zo'n wereldwijde ontmoeting weet je dat als wij allemaal iets doen, wij samen veel kunnen bereiken.

Victor Scheffers, directeur

Justitia et Pax is de wereldwijde organisatie voor gerechtigheid en vrede van de katholieke kerk. Zij wil katholieken inspireren en mobiliseren tot inzet voor mensenrechten, en bisschoppen en kerkelijke organisaties bijstaan op het terrein van rechtvaardigheid en vrede. Justitia et Pax telt over de hele wereld zo'n 130 nationale commissies. De commissie Justitia et Pax Nederland is vooral actief op drie terreinen: Vrede en Verzoening, Gelijke Rechten, en Migratie en Pluriformiteit.

De kerk in de wereld van vandaag

Voor haar meerjarenplan 2007 – 2010 heeft Justitia et Pax als thema gekozen 'De kerk in de wereld van vandaag'. Dit thema is rechtstreeks gerelateerd aan de encycliek Populorum Progressio die als de geboortekate van Justitia et Pax wordt beschouwd.

Populorum Progressio

In *Populorum Progressio* uit 1967 roept Paus Paulus VI alle mensen van goede wil expliciet op 'tot een georganiseerde actie voor solidaire ontwikkeling van de mensheid'. Deze oproep sloot en sluit aan bij internationale ontwikkelingen op het terrein van mensenrechten en het bestrijden van armoede en onrecht.

Justitia et Pax organiseerde op 12 januari samen met Cordaid, CMC en Socires een groot

symposium rond veertig jaar katholieke ontwikkelingssamenwerking. Tijdens het symposium werd uitgebreid ingegaan op wat de boodschap uit de encycliek nog steeds betekent voor de inzet van de kerk voor sociale rechtvaardigheid wereldwijd.

Millenniumdoelen

De millenniumdoelen kunnen gezien worden als een seculiere vertaling van de oproep in *Populorum Progressio*. Justitia et Pax steunt deze bijvoorbeeld door samenwerking met de *Global Priorities Campaign*. Deze organisatie wil beleidsmakers in Noord en Zuid ertoe bewegen om in hun nationale budgetten de prioriteiten te veranderen ten gunste van het bereiken van de millenniumdoelen.

De in 2006 gestarte samenwerking met maatschappelijke organisaties in Jordanië, Jemen en Soedan is door die organisaties zelfstandig voortgezet. In Nederland is met het Jongerenpastoraat van het Bisdom Rotterdam en de Islamitische Universiteit Rotterdam een initiatief ontwikkeld om jongeren bij de Millenniumdoelen te betrekken. Het Bisdom Rotterdam heeft met steun van Justitia et Pax de millenniumdoelen ook in algemene zin actief opgepakt.

De Wereld aan je Voeten

De Wereld aan je Voeten: wat bezielt jou? is een gezamenlijk initiatief van Justitia et Pax, Cordaid, CMC en Jongeren en Missie, gericht op katholieke jongeren.

De millenniumdoelen en eerlijke handel staan centraal. Het project wil jongeren betrekken bij het werk van de organisaties in Nederland en daarbuiten. Het stelt jongeren vragen als Wat bezielt je? Wie is jouw held? Waar loop jij voor warm?

Tijdens de Katholieke Jongerendag (4 november) is uitgebreid aandacht besteed aan dit initiatief. Medio 2008 wordt in samenwerking met het Jongerenpastoraat van het Bisdom Rotterdam een evenement in Rotterdam georganiseerd.

Zie www.dewereldaanjevoeten.nu

Vrede en Verzoening

Het bevorderen van het bewustzijn omtrent ieders verantwoordelijkheid zich voor vrede in te zetten, behoort tot de kerntaak van Justitia et Pax. Justitia et Pax ondersteunt religieuze leiders en anderen binnen de gemeenschappen van gelovigen in hun werk voor vrede en verzoening. Ook organiseren wij internationale aandacht en steun voor hun werk.

Papua, land van vrede

Justitia et Pax geeft samen met Cordaid, CMC en ICCO/KerkinActie, nationaal en internationaal bekendheid aan het initiatief 'Papua, land van vrede' van religieuze leiders in West-Papua. Ook is Justitia et Pax medeoprichter van het 'Faithbased Network on West Papua' waarvan zij het secretariaat voert.

Papua heeft in 2007 veel meer internationale aandacht gekregen. Het gebied is dat jaar voor het eerst bezocht door VN-Mensenrechtengezanten, hetgeen betekent dat Papua bij de VN op de agenda staat. Dit is mede toe te schrijven aan het lobbywerk in Genève dat Justitia et Pax samen met andere organisaties in het faithbased netwerk de afgelopen jaren heeft verricht. Ook heeft Justitia et Pax met partners in Papua een rapport samengesteld over de mensenrechtensituatie. Dit rapport is meegenomen door de VN-Mensenrechtenraad bij de bespreking van Indonesië in april 2008.

Om partners te consulteren over lobbyprioriteiten en een lobbystrategie heeft Justitia et Pax in november 2007 een bezoek aan de regio afgelegd.

Kamerleden en de minister voor Ontwikkelingssamenwerking weten Justitia et Pax te vinden als bron voor informatie over mensenrechten. Zij hebben bij verschillende gelegenheden hun zorg uitgesproken over de mensenrechtensituatie in Papua.

Congo, Grote Meren-regio

Justitia et Pax organiseerde in 2007 samen met de Commission Nationale Justice et Paix Congo een lobbytour met Zuster Marie Bernard, secretaris van de Congolese commissie. Zij voerde onder meer gesprekken bij het Internationaal Strafhof en het ministerie van Buitenlandse zaken en met de Mensenrechtenambassadeur. Daarin heeft zij haar voorstel voor vredesinitiatieven voor Congo naar voren gebracht; dit werd positief ontvangen.

Ook heeft Justitia et Pax in Rome tijdens een bijeenkomst van de Pauselijke Raad Justitia et Pax, bisschoppen uit de Grote Meren-regio bij

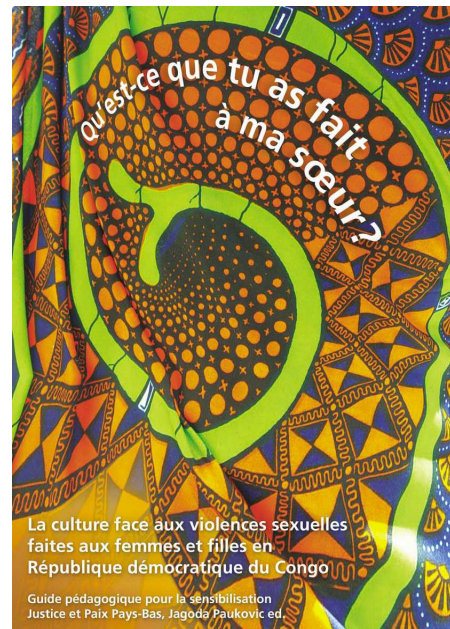
elkaar gebracht en gemobiliseerd om meer gezamenlijk op te trekken. Verder hebben twee regionale sleutelfiguren in de mensenrechtenbeweging met hulp van Justitia et Pax een training over vrouwenrechten gevolgd in Canada.

Seksueel Geweld

In 2007 heeft Justitia et Pax op verzoek van de Commission Nationale Justice et Paix Congo, samen met partners uit het oosten van Congo, een handboek gepubliceerd 'Qu'est-ce que tu as fait à ma sœur?' ('Wat heb je mijn zus aangedaan?').

Centraal thema is de menselijke waardigheid van vrouwen en meisjes die het slachtoffer zijn geworden van seksueel geweld. Het handboek is zowel in Congo als in Nederland gepresenteerd.

Onze partners zijn er meteen mee aan de slag gegaan in hun trainingen in de dorpen van Oost-Congo. Ook heeft een van onze partners een lobbytour in Nederland gemaakt waarbij gesprekken zijn gevoerd met ondermeer het Internationaal Strafhof en het ministerie van Buitenlandse Zaken.

Gelijke Rechten

Overall ter wereld vindt nog discriminatie en uitsluiting plaats op basis van geloof, seksuele voorkeur, geslacht, huidskleur, leeftijd, werk en afkomst. Justitia et Pax wil achtergestelde groepen informeren over hun rechten, en hen mobiliseren en motiveren om van hun rechten gebruik van te maken.

Breed Mensenrechtenoverleg (BMO)

In 2007 had Justitia et Pax het roulende voorzitterschap en secretariaat van het BMO, een samenwerkingsverband van twaalf Nederlandse mensenrechtenorganisaties. Er vonden gesprekken plaats met de minister van Buitenlandse Zaken, met de Adviesraad Internationale Vraagstukken, en vijf gesprekken met de afdeling mensenrechten van het Ministerie van Buitenlandse Zaken. Het BMO als geheel en Justitia et Pax in het bijzonder worden gezien als betrouwbare gesprekspartners voor Buitenlandse Zaken.

Onderwerpen zoals mensenrechtenverdedigers, godsdienstvrijheid, mensenrechten van Dalits die belangrijk zijn voor Justitia et Pax en haar partners kregen een plaats in de door het Ministerie van Buitenlandse Zaken opgestelde mensenrechtenstrategie.

Vrouwen in Pakistan

In 2007 heeft Justitia et Pax veel steun verleend aan het schrijven en bekendmaken van 'schaduwrapportages' over de moeilijke situatie van vrouwen in Pakistan. Deze rapportages zijn gericht aan het VN-Vrouwenrechtencomité en worden opgesteld door Pakistaanse vrouwenorganisaties.

Aanleiding is de onvoldige berichtgeving over de positie van vrouwen aan de VN door de Pakistaanse regering.

Ook organiseerde Justitia et Pax samen met Justitia et Pax Pakistan en andere Pakistaanse organisaties een uitgebreide lobbytour in de Verenigde Staten. Daar werd gesproken met regeringsdelegaties, experts van het VN-Vrouwenrechtencomité, de Amerikaanse Bisschoppenconferentie en andere maatschappelijke organisaties. De impact van deze schaduwrapportages is groot. Het VN-comité veroordeelde in haar aanbevelingen de vrouwenrechtensituatie in Pakistan. Dit geeft zowel internationaal als nationaal Pakistaanse maatschappelijke organisaties een middel om druk uit te oefenen in hun lobby naar de Pakistaanse overheid.

India: discriminatie van Dalits

In 2007 bezocht Justitia et Pax vier Dalitrechtenorganisaties in India met wie samen met Cordaid lobbyactiviteiten georganiseerd worden rond discriminatie van Dalitvrouwen. Verder hebben Indiase organisaties samen met Justitia et Pax Nederland in oktober 2007 dertig zaken over geweld tegen Dalitvrouwen voorgelegd aan de VN Speciale Rapporteur inzake Geweld tegen vrouwen en de VN Speciale Rapporteur inzake Racisme. Dat gebeurde nadat politie en rechters deze zaken niet hadden opgepakt. In december stuurden VN Speciale Rapporteurs een gezamenlijke brief aan de Indiase autoriteiten waarin zij vragen actie te ondernemen in deze dertig zaken.

Minderheden in Centraal- en Oost-Europa

Eind 2007 is het 'minderhedenproject' afgesloten waarin Justitia et Pax sinds 2002 samen met onder meer Cordaid heeft gewerkt aan een lobby gericht op het verbeteren van de positie van minderheden.

Onderwijs stond in het project centraal. In februari 2007 hebben de lokale partners in Centraal-Europa tijdens een conferentie in Boekarest gerapporteerd over de situatie van minderheden in het onderwijs.

Zij constateren dat deze problematiek bewust of onbewust niet goed in kaart is gebracht, waardoor effectief beleid niet van de grond komt. Met dit rapport in de hand zijn in 2007 in diverse landen lobbytrajecten ingezet voor bv. intercultureel onderwijs, waarbij partnerorganisaties diverse successen hebben geboekt. Zo heeft Roemenië een beleid uitgewerkt voor intercultureel onderwijs op scholen. In Bulgarije wordt Roma-folklore opgenomen in het schoolprogramma en worden docenten hierover bijschoold. In Bosnië heeft een partnerorganisatie van Justitia et Pax voor de eerste keer een reeks publieke debatten georganiseerd over taalpolitiek en interreligiositeit en hiervoor aandacht gekregen van de nationale media.

Migratie en Pluriformiteit

Met de verdergaande globalisering zal ook migratie blijven doorgaan. Keerzijde is dat ook in Nederland, zoals in de rest van de wereld, een onderklasse van arme mensen ontstaan is die vaak geïsoleerd raakt van de rest van de samenleving. Daardoor staan migratie en integratie veelal in een negatief daglicht. Er lijkt zelfs moed voor nodig om te blijven opkomen voor vreemdelingen.

Humaan vreemdelingenbeleid

Het nieuwe kabinet besloot begin 2007 tot een mede door Justitia et Pax vurig bepleit generaal pardon voor asielzoekers die langer dan zes jaar in Nederland zijn.

Samen met de Raad van Kerken is Justitia et Pax zich daarna gaan concentreren op de uitvoering van deze regeling. Zo neemt zij het samen met Defence for Children op voor de eigen rechtspositie van kinderen van ouders die worden verdacht van oorlogsmisdaden. Deze kinderen dreigen in Nederland geen bescherming als vluchteling te krijgen.

In mei 2007 werd aan de samenwerking tussen Justitia et Pax en het R.K. Justitiepastaat concrete uitwerking gegeven in het project 'humaniteit in vreemdelingenbewaring'. Justitia et Pax kreeg toegang tot detentiecentra om te spreken met gedetineerden, het justitiepastaat en leidinggevenden van de instelling. Deze bevindingen zullen verder worden uitgewerkt in 2008.

Platform Godsdienstvrijheid

Migratiestromen leiden tot ontmoeting van culturen en religies, maar roept ook negatieve gevoelens op. Samen met partners in het Platform Godsdienstvrijheid heeft Justitia et Pax in 2007 gewerkt aan de voorbereiding van twee debattenseries rond vrijheid voor de geloofsbeoefenaar, gelijkwaardigheid en democratie. Deze zullen in 2008 plaatsvinden in Den Haag en Leiden.

Op verzoek van het Nederlands Juristen Comité voor de Mensenrechten heeft Justitia et Pax meegeschreven aan een schaduwrapportage over het Internationaal Verdrag Burgerlijke en Politieke Rechten. Het betrof een specifieke bijdrage over het onderwerp godsdienstvrijheid in Nederland. De schaduwrapportage wordt in 2008 namens een groot aantal Nederlandse mensenrechtenorganisaties verstuurd aan het VN-Mensenrechtencomité.

Justitia et Pax Nederland

Postbus 16334, 2500 BH Den Haag - Tel. 070 3136800 - Fax 070 3136801
info@justitiaetpax.nl - www.justitiaetpax.nl